

ПІЗНАЙТЕ ПРАВДУ
А ПРАВДА
ОСВОБОДИТЬ ВАС.

ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСНИК

ЗА НАРІД
І
ЗА ВІРУ.

THE ORTHODOX HERALD

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

РІК I.

ВІННІПЕГ, МАН., ЧЕВРЕНЬ, 1924.

ЧИСЛО 3

НАШІ ЦІЛІ І СТРЕМЛІННЯ.

В англійських часописах щораз частіше появляються натяки про моральний занепад серед англійського загалу. Зникає релігійність, легковажаються моральні основи, дім перестає бути осередком родинного життя, зникає пошана дітей для родичів — а верх над усім бере гамір вулиці.

І таке бачиться в усіх верствах — від гори до долини. Ціла західна цивілізація захорувала на тяжку хворобу. Старий римський клич: „Хліба і цирку” — здобуває наново силу над життям. Таке тут, таке в Європі.

І через те щасливий, хто піднесе високо свою свідомість і витриває незахитаним серед загального занепаду; хто не похилить голови перед божищами вулиці; хто не піде за демагогічними кличами зіпсутого часу. Такий вийде переможцем, полишаючи за собою тих, що понівечили себе, загинули серед дороги.

В якому-ж стані знаходимося нині ми — нарід український?

Коли візьмемо нарід наш, як нарід, то пень наш здоровий, душа не зачерствіла байдужністю смерті. Розум наш живий і допитливий. В грудях наших жевріє вогонь жертвенности і посвяти — а се все певні ознаки здорової сили нашого життя. Се запорука перемоги.

Коли-ж розглянемо наше життя з другого боку, то побачимо, кілька слабостей чіпляється насильно до нашого тіла. Пень сильний, галузи здорові, але цілі жмутки листків покриті плісняю. На галузках всадовлюються комахи і обмотують їх павутиною; а кілька листків жовкне й обпадає передчасно без видимої причини!

Час і дужі впливи поспували багато здорових душ. Одних опанувала мертва байдужність, других збили з дороги кличі вуличних демагогів, третих повідривали від матірнього пня ті, які і Христову одіж ділили поміж себе. Дехто зійшов з рідного шляху і блукає чужими стежками, надіючися на чужих провідників. Дехто йде вперед з зажмуреними очима, не знаючи і не питаючи, куда йде.

Все те бачимо ми — бачать ті, які в кожній громаді стоять на переді всякої здорової громадської роботи. А коли бачимо, то і розуміємо, що нам робити.

Українська Православна Церква в усіх часах нашої історії стояла на переді життя, як моральний провідник, як ідеал єдності і сили народу. В часах небезпеки, в часах великої народної праці під її покровом гуртувалися завсігди найкращі сини народу. На її моральних основах і при її співучасті провадилася неодна велика народна робота. Її іменем присягали в усіх часах ті, які врочисто приймають на себе великі морально-народні обов'язки. А занепад поваги до церкви серед народу завсігди був ознакою його загального занепаду.

І таке бувало не лише в нас. Закони життя всюди однакові. Церква є одинокою моральною інституцією і не дається нічим другим рівновартним заступити — як не заступимо нічим матірної любові для дітей. Про значіння церкви в життю говорить великий італійський народний діяч і мислитель ось що:

— Я покажу вам, що з піднесенням релігійної віри завсігди йшов разом і поступ в суспільному життю, однак-ож ви, з вашою байдужністю до релігії, не покажете нічого іншого, крім анархії. Ви вмiли нищити, а не будувати.

Час пливе і ми з часом виростаємо на дозрілих людей. Що було нам незрозуміле колись, те стало зрозуміле тепер. Положення наше нам ясне, шлях до кращого отворений. Ані ждати, ані отягатися нема причини.

Байдужий нехай покидає дотеперішню байдужість; лiнвивий нехай випростовує розум до праці; мудрагелі нехай візьмуться поважно до думання. Малосвідомі нехай отворять широко очі й уха і слідять пильно за тим, що кругом діється. Заблукані нехай вертають з блудних стежок, а скупарі нехай отворять щедрі долоні для помочи великому ділу!

Перед українським народом стоїть велика справа рідної Української Православної Церкви. Збудуємо її — збудуємо себе! Ся Велика і Свята Церква наших славних предків кличе нині до нашого розуму і до нашого серця:

— Сини і дочки мої! Так довго ждала я на вас, а ви не приходили. Я бачила як блукали ви по бездорожжях; я гляділа, як чужі водили вас насильно, куда була їх воля; я знала, як заставляли вас кланятися чужим для вас богам. А нині — нині ви на волі, нині ви свідомі свого роду. Вертайте отже і нехай брат пізнає забутого брата, нехай сестра пізнає в обіймах рідну сестру. З вашим поворотом знов божий мир запанує між вами. Ласка Предвічного дасть вам розум і силу і сусіди ваші знов будуть глядіти на вас з пошаною і скажуть: З ними Бог!

Ось де наша спільна ціль! Згуртувати на ріднім церковнім ґрунті весь український нарід і побудувати сильно моральну огорожу кругом його спільного релігійно-морального майна, щоби вдержати його незіпсутим і святим.

Не війною йти хочемо проти других, але припинити воєнний похід тих, які висунули проти нас свою грішну зброю. Не посягати хочемо по чуже (се-ж злочин нинішнього часу!), але охоронити себе перед тими впливами деморалізації, які так невпинно все беруть в свої смертоносні обійми.

Ось які наші стремління! Ось які наші цілі!

В СПРАВІ ЕПИСКОПА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ.

Другий Собор Української Православної Церкви в Канаді, котрий відбувся в 1919 році, запросив Високопреосвященного Митрополита Германоса, єпископа сирійської антиохійської православної церкви в Північній Америці взяти Українську Православну Церкву в Канаді під тимчасовий духовний покров, то є до часу, коли Собор зложений з делегатів Українського Православного Брацтва, делегатів парохій і священників Української Православної Церкви в Канаді, не вибере свого українського єпископа. Сей духовний покров обмежується до сього: — Надзира ти над догмами, обрядом, дисципліною Української Православної Церкви, утверджувати членів Консисторії, професорів, інструкторів і кандидатів Духовного Семинаря, преді ложених Собором, Консисторією, або Брацтвом, надирати над наукою в семінарі, рукополагати священників і сповняти другі архиерейські потреби в Українській Православній Церкві. Високопреосвящений Митрополит Германос, симпатизуючи з українським православним рухом, тимбільше, що сам є великим ворогом панування одного народу над другим, в якій би то формі те панування не було, в політичній чи в релігійній, погодився взяти Українську Православну Церкву в Канаді під свій тимчасовий духовний покров з тим, що адміністративна церковна власть лишається в руках Собора, Брацтва, Консисторії і парохій.

Згаданий Собор, зазначаючи становище Української Православної Церкви в Канаді супроти Української Православної Церкви на Україні, виніс таку ухвалу: „Українська Православна Церква в Канаді уважає себе частею Української Православної Церкви на Україні, однак-ож злучиться з нею аж тоді, коли ся буде автокефальна, то є незалежна від московської, або якої іншої церкви і духовна й адміністративна її власть буде в руках Українців”.

Крім сього слідуючий Собор, з року 1920, припоручив Консисторії і Виділові Брацтва Української Православної Церкви в Канаді увійти в органічну злуку з київською митрополією так скоро, як лиш комунікаційні відносини на се позволять і дістати українського єпископа як найскорше.

Від часу згаданих Соборів до сьогоднішнього дня теперішня управа Української Православної Церкви в Канаді робила все, що було в її силі, щоби як найскорше дістати свого рідного єпископа, а коли його сьогодня ще нема, то не тому, що може справу українського єпископа легковажилось, а тому, що обставини, в яких приходилося поста-